

LEKSIKOLOGI

Fra Golden (1984): Hva vil det si å kunne et ord? I Hvenekilde, A. m.fl. «*Kan jeg få ordene dine, lærer?*» Oslo: Cappelen/LNU

LINGVISTIKK

- Språkvitenskap, studiet av språk, deres struktur, bruk og historie og deres forhold til andre samfunnsfenomener. Studiet av språk kan deles inn i flere underdisipliner: Fonologi er studiet av språklydene, ordtoner og intonasjon med hovedvekten på deres funksjon i språket, morfologi er studiet av språks formsystemer (bøyning og avledning), syntaks er studiet av setningenes oppbygning, semantikk er studiet av betydningen til ord og setninger og leksikologi er studiet av ordforrådet.

DIAKRON X SYNKRON FORSKNING

- I diakron språkvitenskap legger man vekten på språket i utvikling og undersøker dets historie. Det kan enten være en språkhistorisk undersøkelse av ett enkelt språk (ofte nært forbundet med filologi), eller en sammenligning mellom beslektede språk, hvor man ved å sammenligne regelmessige korrespondanser kan rekonstruere et felles grunnspråk som ligger før overleveringen av skrevne tekster (jfr. [indoeuropeiske språk](#)).

SYNKRON

- Synkron språkvitenskap er studiet av språk eller deler av språk uten å ta hensyn til tidligere historiske trinn, f.eks. en grammatikk over moderne norsk. En synkron analyse kan være en beskrivelse av strukturen i et gitt språk eller av de generelle særdrag til et språk. Typologisk språkvitenskap er en synkron sammenligning av språkstrukturer.

Å KUNNE ET ORD ER

- å kunne kjenne igjen ordet i tale (eventuelt i skrift)
- å kunne produsere ordet i tale (eventuelt i skrift)
- å kjenne til det innholdet som er knyttet til ordet
- å kjenne til det nettverk av assosiasjoner som knyttes mellom ordet og andre ord

Å KUNNE ET ORD ER

- å kjenne til de positive eller negative bibetydningene av ordet
- å kjenne til ordets stilistiske og sosiale bruksmåter
- å kjenne til ordet syntaktiske og morfologiske oppførsel
- å kjenne til ordets semantiske komponenter
- å kjenne til ordets avledningsmuligheter
- å kjenne til hvilke andre ord som ofte brukes sammen med ord

UNESCO: DEFINICE (2004)

- LITERACY IS THE ABILITY TO IDENTIFY, UNDERSTAND, INTERPRETE, CREATE, COMMUNICATE, COMPUTE AND USE PRINTED AND WRITTEN MATERIALS ASSOCIATED WITH VARYING CONTEXTS.

UNESCO: DEFINICE (2004)

- LITERACY INVOLVES A CONTINUUM OF LEARNING TO ENABLE AN INDIVIDUAL TO ACHIEVE HIS OR HER GOALS, TO DEVELOPE HIS OR HER KNOWLEDGE AND POTENTIAL, AND PARTICIPATE FULLY IN THE WIDER SOCIETY.

INTERPRETACE TEXTU

- Je mentálním aktem, který vychází z impulzů daných jednak předchozí zkušeností s jazykem a jeho používáním, a to především ve světě textů více či méně podobných textu interpretovanému
- Jednak z impulsů nabídnutých rozpoznáním pravidel daného textového světa, vyplývajícím ze snahy mu porozumět a toto porozumění opět jazykově vyjádřit.

INTERPRETACE JE

- poznávacím procesem
- racionalizací zážitků z četby (poslechu či vizuálního vnímání), hledající obecněji platné zákonitosti fungování textového světa
- a způsoby jejich relativně adekvátního jazykového formulování.
- Převzato od: Petr A. Bílek (2003)

